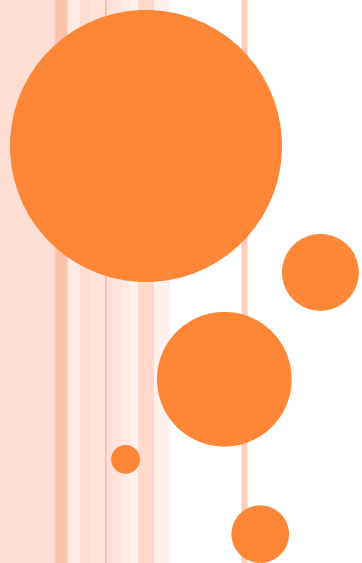

МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКИ І ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ

Тема 4. Валютний ринок та валютні операції

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Поняття валютного ринку.
2. Сутність валютних операцій та види валютних угод.
3. Суть, види та цілі депозитних валютних операцій.
4. Арбітраж.

ПОНЯТТЯ ВАЛЮТНОГО РИНКУ

- Міжнародний платіжний оборот, пов'язаний з оплатою грошових зобов'язань юридичних і фізичних осіб різних країн, обслуговується валютним ринком.
- *Валютний ринок* — це сфера економічних відносин, що проявляються при здійсненні операцій по купівлі-продажу іноземної валюти й цінних паперів в іноземній валюті, а також операцій по інвестуванню валютного капіталу.

ПОНЯТТЯ ВАЛЮТНОГО РИНКУ

- **Валютні ринки** — це, крім того, офіційні фінансові центри, у яких здійснюються операції по купівлі-продажу валют і валютних цінностей на основі попиту та пропозиції учасників торгівлі.
- З *організаційно-технічної* точки зору **валютний ринок** — це певна сукупність сучасних коштів телекомунікації, таких як телеграф, телекс, телефон, інформаційні системи, комп'ютерні мережі «REUTERS dealing 2000» й ін., що зв'язують між собою банки й біржі різних країн, що здійснюють валютні операції й обслуговують міжнародні розрахунки.

РУХ ВАЛЮТНИХ І ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ:

- валютні операції;
- валютно-кредитне й розрахункове обслуговування купівлі і продажу товарів і послуг;
- закордонні інвестиції;
- операції із цінними паперами;
- перерозподіл національних доходів у вигляді допомоги країнам, що розвиваються, і внесків у міжнародні організації.

ТИПИ ВАЛЮТНИХ РИНКІВ

ВАЛЮТНІ РИНКИ

ФУНКЦІЇ

*Реалізація валютної
політики держави,
спрямованої на
забезпечення
регулювання
національної економіки
та розширення
зовнішньоекономічних
зв'язків*

*Своєчасне здійснення
міжнародних
розрахунків*

*Регулювання валютних
курсів*

*Сприяння поглибленню
міжнародного розподілу
праці та міжнародної
торгівлі*

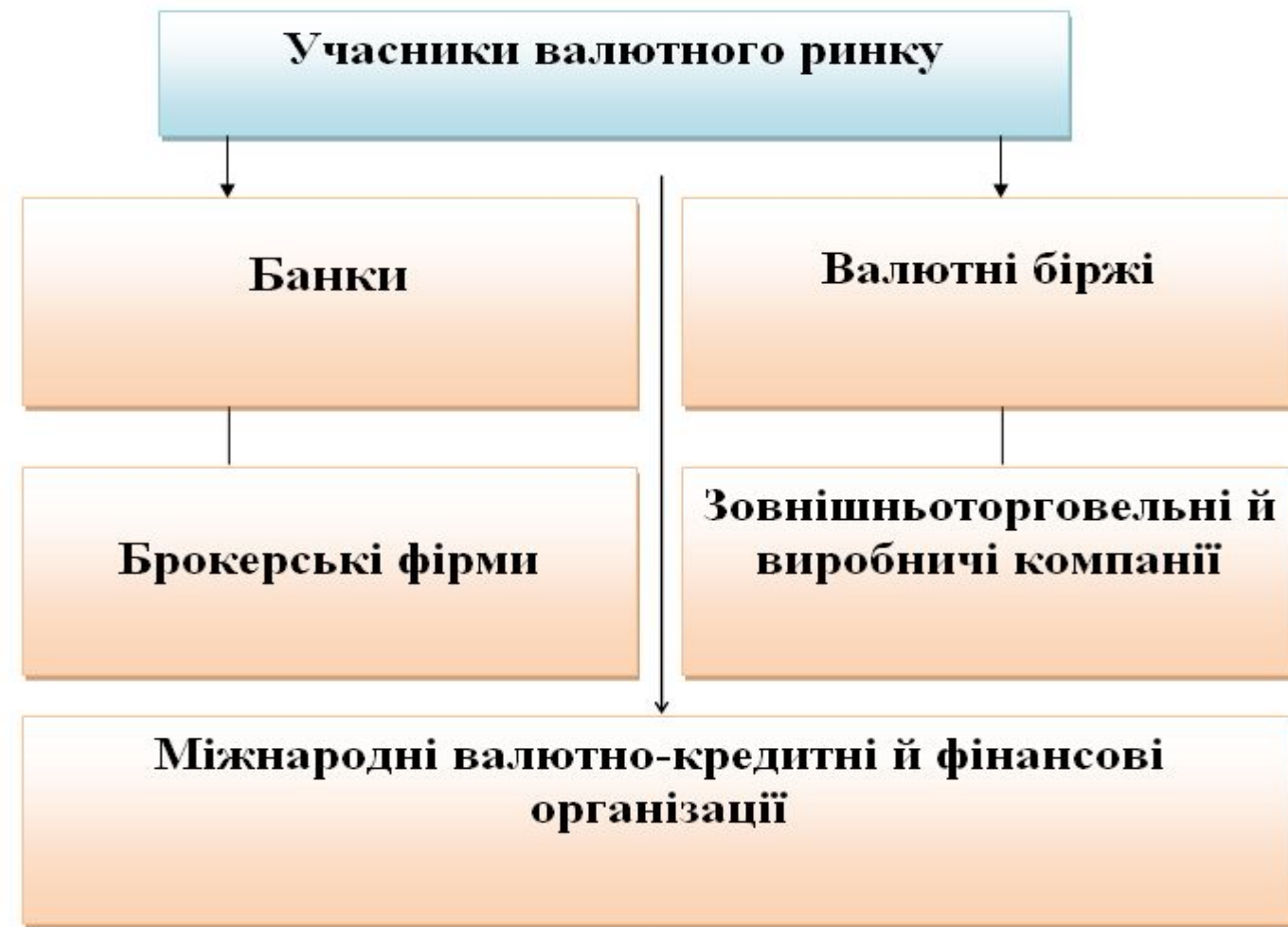
*Хеджування валютних
ризиків*

*Диверсифікація
валютних резервів*

*Визначення і
формування попиту та
пропозиції на іноземні
валюти*

*Одержання прибутку
від операцій з валютою
та валютними
цінностями*

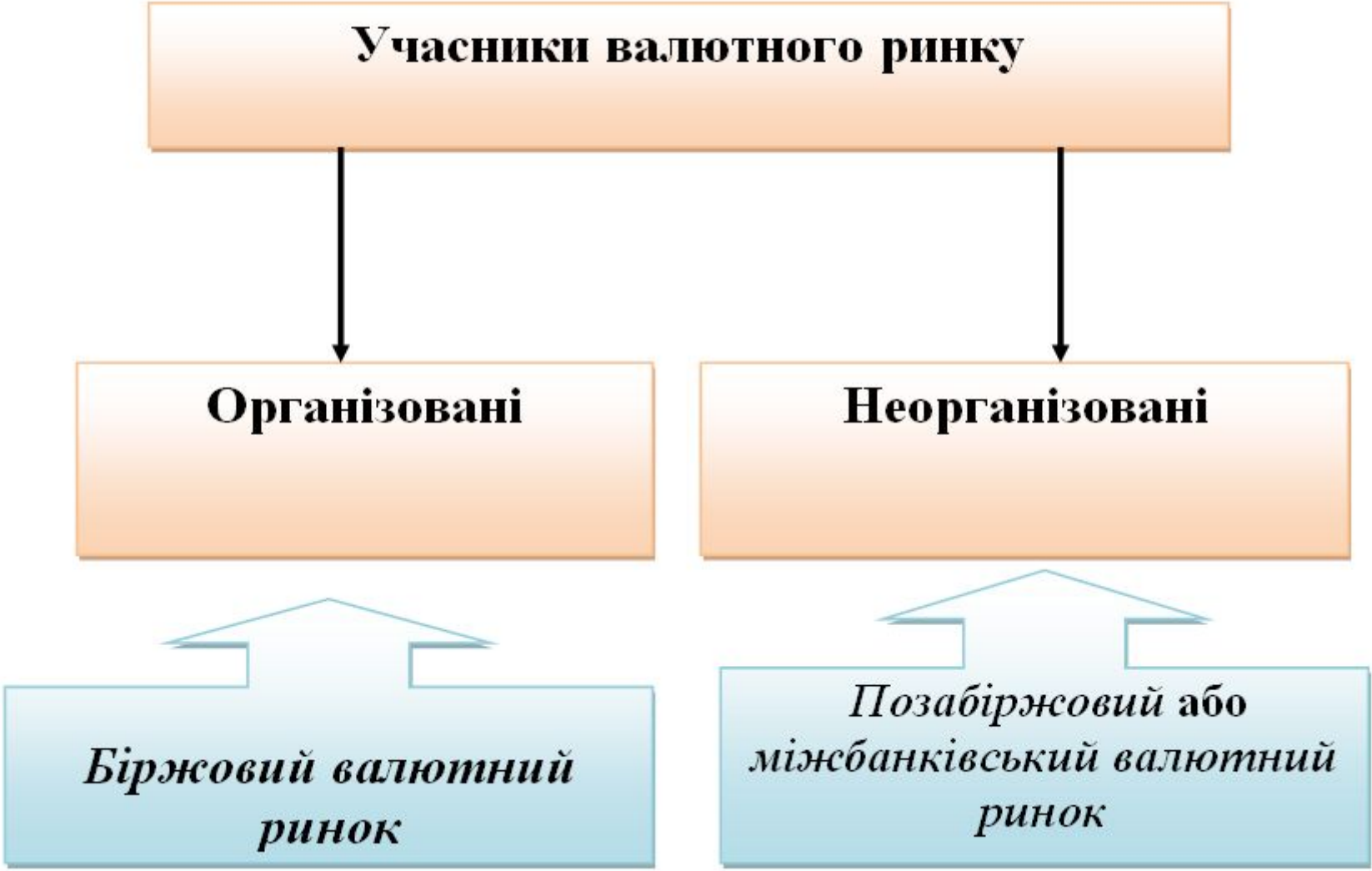

За критерієм ступеня комерційного ризику можна виділити учасників функціонуючих на валютному ринку:
Підприємців. Інвесторів. Спекулянтів. Хеджерів. Гравців.

Учасники валютного ринку


```
graph TD; A[Учасники валютного ринку] --> B[Організовані]; A --> C[Неорганізовані]; B --> D[Біржовий валютний ринок]; C --> E[Позабіржовий або міжбанківський валютний ринок];
```

The diagram is a flowchart showing the hierarchy of currency market participants. At the top is a box labeled 'Учасники валютного ринку'. Two arrows point down from this box to 'Організовані' and 'Неорганізовані'. From 'Організовані', an upward-pointing arrow leads to 'Біржовий валютний ринок'. From 'Неорганізовані', an upward-pointing arrow leads to 'Позабіржовий або міжбанківський валютний ринок'. The boxes for the markets are light blue, while the others are light orange.

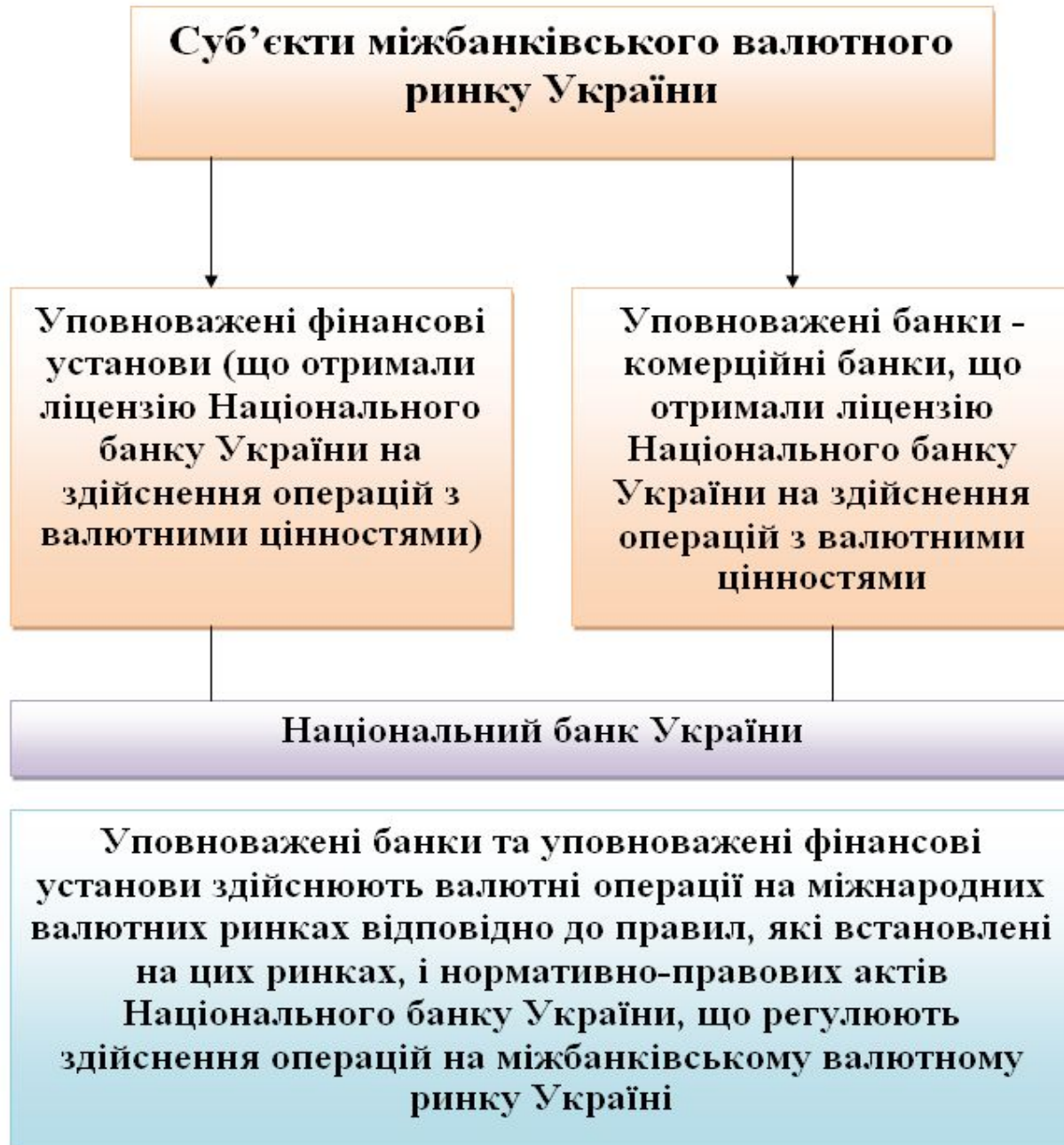
Організовані

Неорганізовані

*Біржовий валютний
ринок*

*Позабіржовий або
міжбанківський валютний
ринок*

Структура міжбанківського валютного ринку України

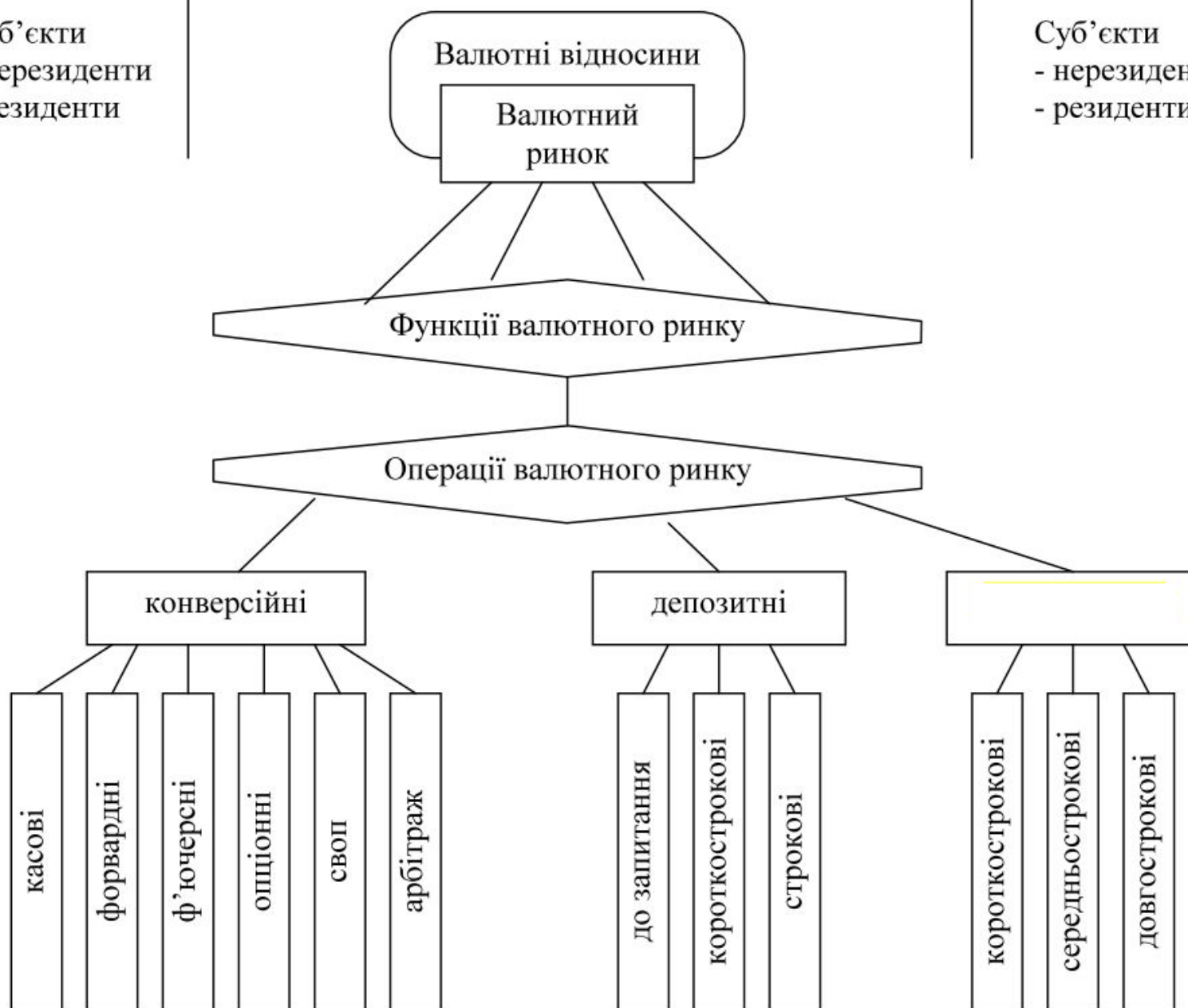
СУТНІСТЬ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ВИДИ ВАЛЮТНИХ УГОД

▣ ***Валютні операції*** – це операції, пов’язані з переходом права власності на валютні цінності; використанням валютних цінностей як засобу платежу в міжнародному обігу; ввезенням, переказом та пересиланням на територію країни та вивезенням, переказом і пересиланням за її межі валютних цінностей.

Суб'єкти
- нерезиденти
- резиденти

Суб'єкти
- нерезиденти
- резиденти

ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ

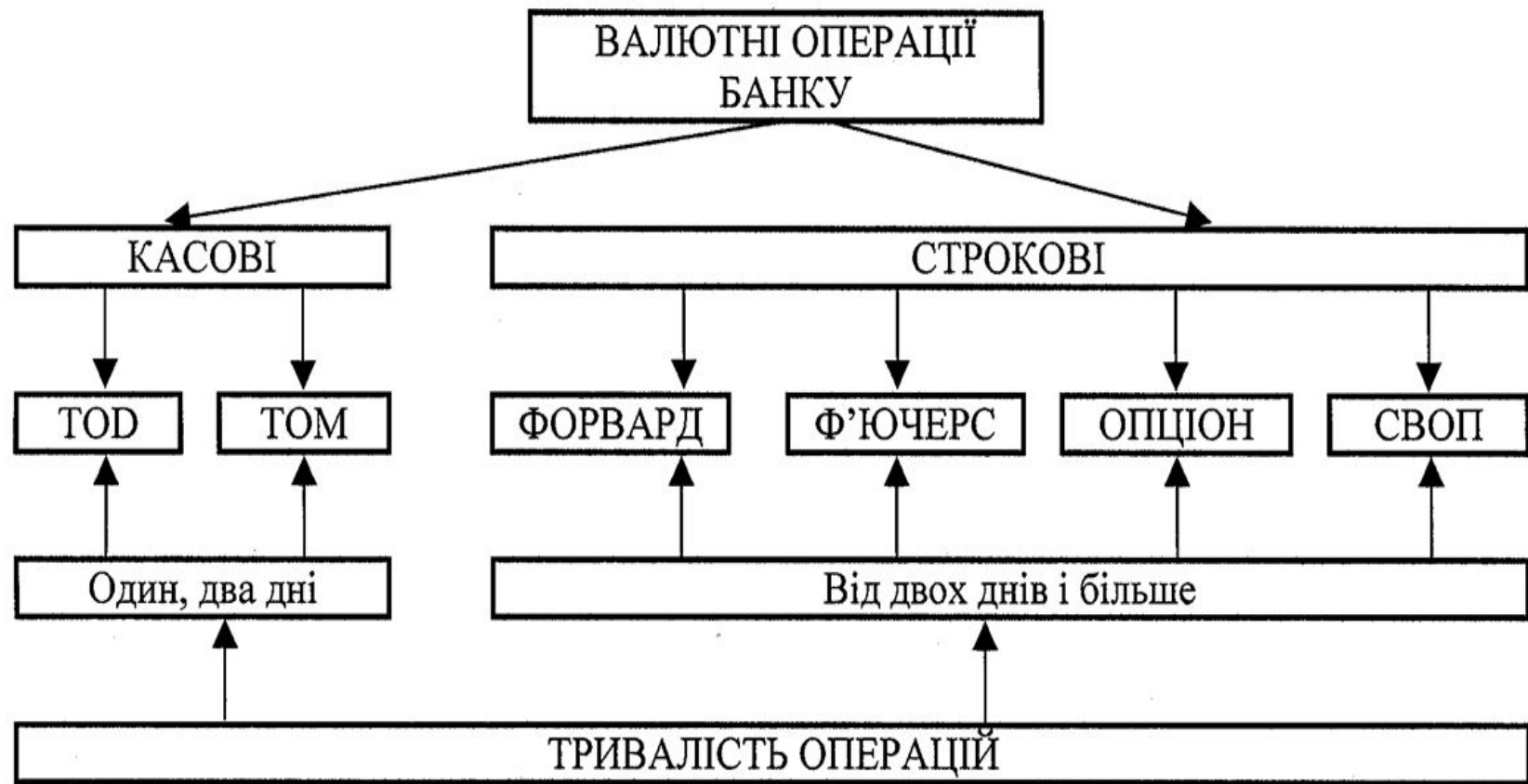

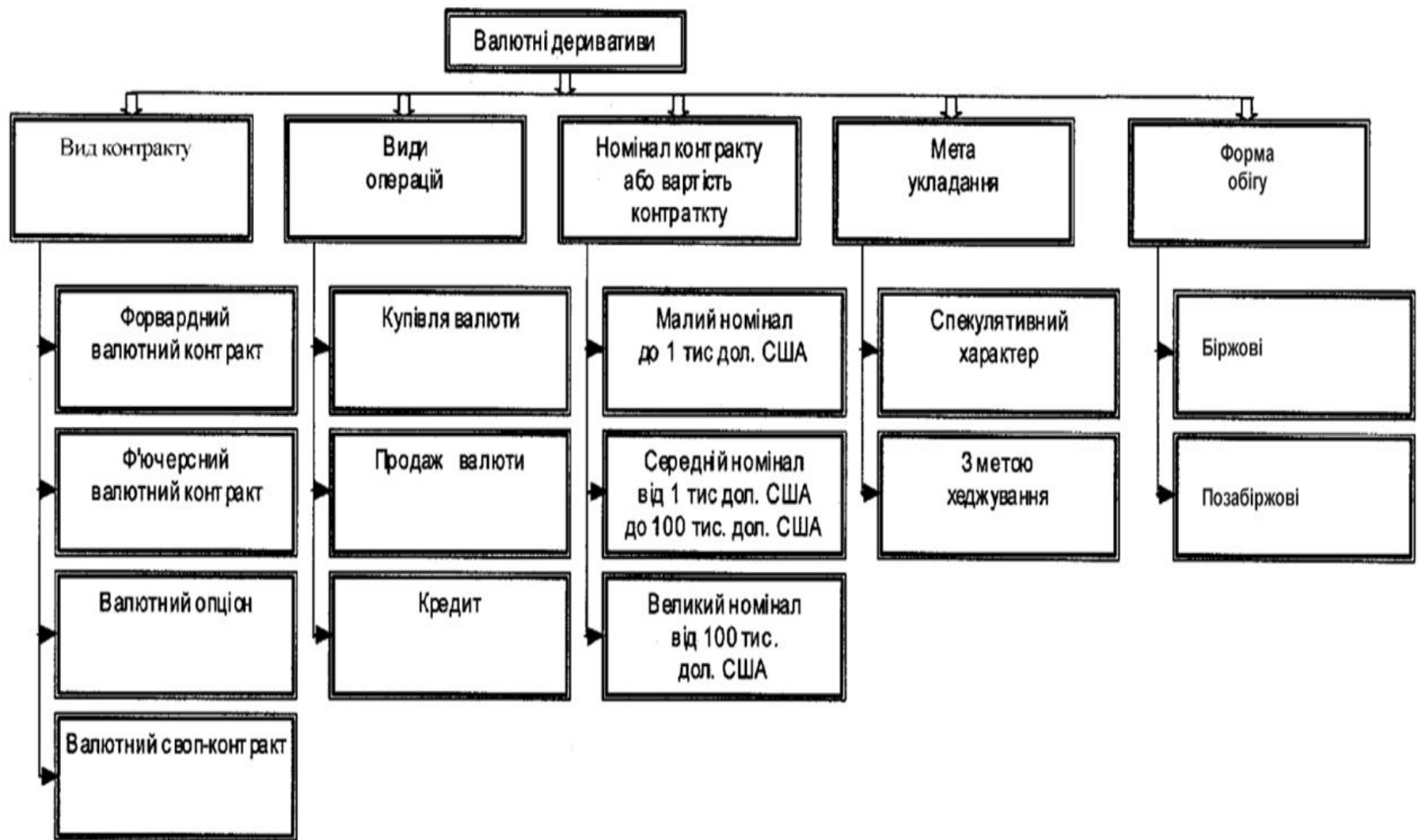
- термінового одержання валюти для розрахунків
- уникнення втрат від зміни валютних курсів

- Хеджування платежів у зовнішній торгівлі.
- Капіталовкладення за кордон
- Хеджування валютного ризику

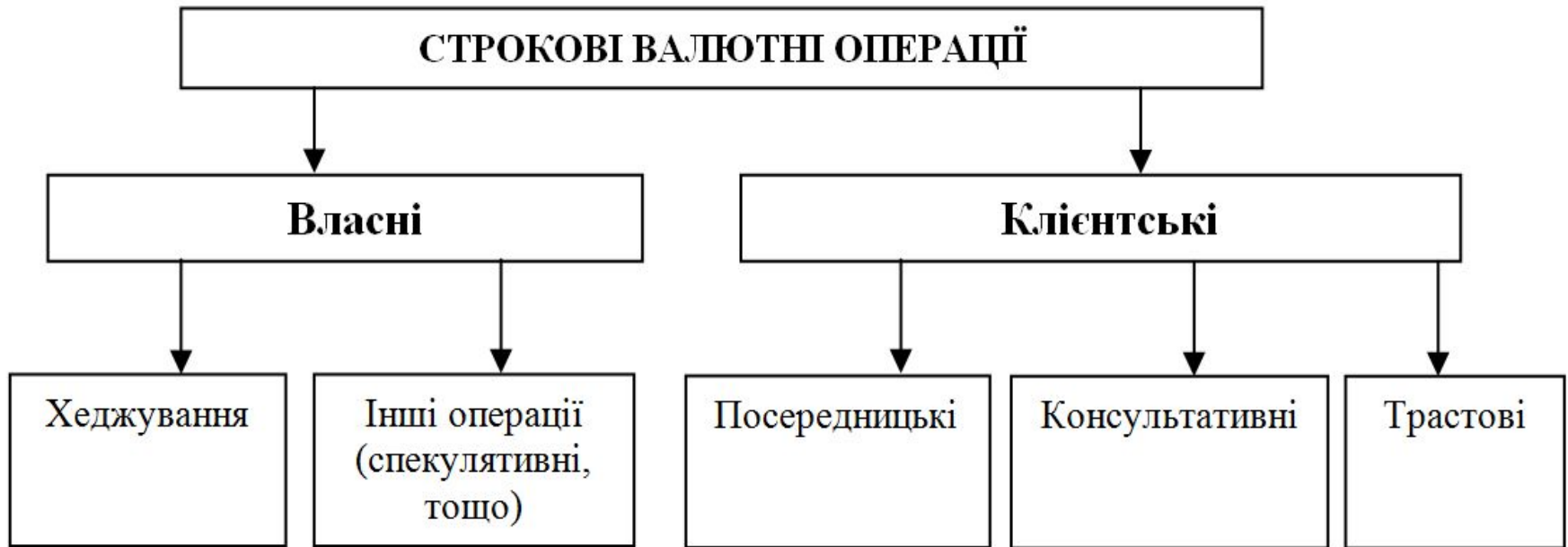

КЛАСИФІКАЦІЯ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ ЗА СТРОКАМИ

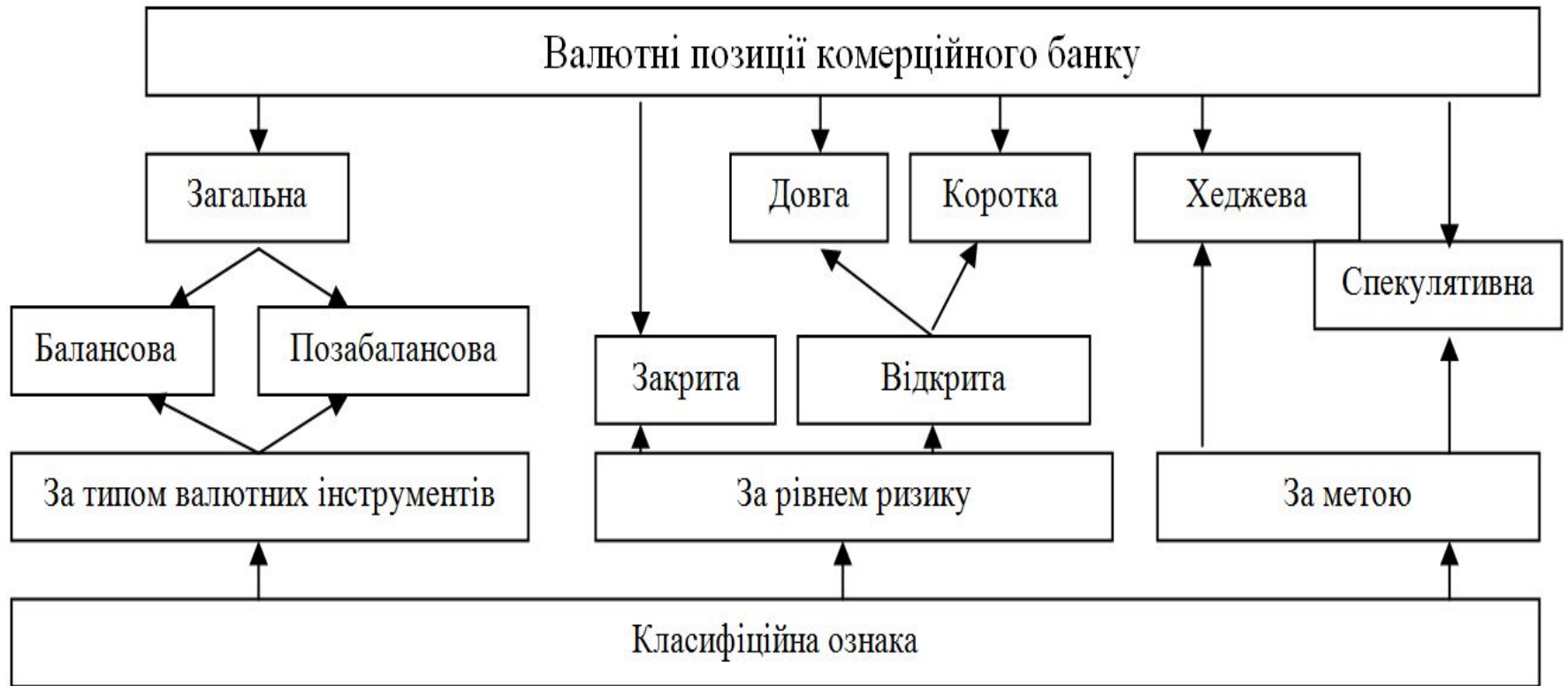

КЛАСИФІКАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ СТРОКОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Класифікація валютних позицій комерційного банку

ДЕПОЗИТНІ ОПЕРАЦІЇ

- *Ринок депозитних операцій в іноземній валюті* — це сукупність операцій щодо розміщення вільних грошових залишків, а також залучення коштів в іноземній валюті на різні строки під певний процент.
- Заведено виділяти ринок грошей (money market) — це ринок депозитів терміном від одного дня до одного року та ринок капіталів (capital market), на якому кошти розміщуються та залучаються на довгостроковій основі. Як правило, такі депозити оформлюються борговими зобов'язаннями (депозитними сертифікатами, облігаціями тощо).
- В українській банківській практиці існують поняття «міжбанківський кредит» та «міжбанківський депозит», хоча по суті ці операції є однаковими - тимчасове розміщення/залучення коштів в іншому банку.

СТАНДАРТНІ ТЕРМІНИ УКЛАДАННЯ ДЕПОЗИТНИХ УГОД НА МІЖБАНКІВСЬКОМУ РИНКУ

Назва	Стандартне позначення	Дата укладання	Дата валютування	Тривалість	Дата закінчення
Overnight (нічний)	<i>o/n</i>	сьогодні	сьогодні	1 день	завтра
torn/next (завтра/наступний)	<i>t/n</i>	сьогодні	завтра	2 дні	післязавтра
torn/week	<i>t/w</i>	сьогодні	завтра	1 тиждень	завтра + + 7 днів
spot:			2-й робочий день		
spot/next (спот/ наступний)	<i>s/n</i>	сьогодні	2-й робочий день	1 день	3-й робочий день
spot/1 week (спот/1 тиждень)	<i>j/w</i>	сьогодні	2-й робочий день	1 тиждень	СПОТ + +1 тиждень
spot/month (спот/місяць)		сьогодні	2-й робочий день	1 місяць	СПОТ + + 1 місяць
spot/3 month (спот/3 місяці)	3m	сьогодні	2-й робочий день	3 місяці	СПОТ + + 3 місяці
spot/6 month (спот/6 місяців)		сьогодні	2-й робочий день	6 місяців	СПОТ + + 6 місяців
spot/1 year (спот/1 рік)		сьогодні	2-й робочий день	1 рік	СПОТ + + 1 рік

ЦІНОУТВОРЕННЯ (%)

Рівень ринкових процентних ставок може бути визначений за формулою (ефект Фішера):

$$k = r + x^* + p + m$$

де

k — рівень процентних ставок, що спостерігається на ринку;

r — реальна процентна ставка;

x^* - очікуваний рівень інфляції;

p — надбавка (премія) за кредитний ризик, тобто за ризи* втрат через неповернення коштів;

m — надбавка (премія) за процентний ризик, тобто ризик вт унаслідок зміни ринкового рівня процентних ставок.

Реальна процентна ставка та інфляційна премія разом визначають *номінальний рівень вільного від ризику ринкового процента* ($i=r+x$)

Звідси:

$$k = i + p + m$$

ВАЛЮТНИЙ АРБІТРАЖ

- ▣ *Арбітраж* - у початковому розумінні цього слова означає одержання швидкої вигоди на основі різниці цін на різних ринках, - тобто це процес, який містить тенденцію усунення цих відмінностей.
- ▣ *Валютний арбітраж* - особливий вид валютних угод, основною метою проведення якого є одержання прибутку і уникнення можливих валютних втрат шляхом використання сприятливої кон'юнктури валютних ринків.
- ▣ Розрізняють валютний арбітраж часовий і просторовий та складний строковий (часовий) валютний арбітраж, - це операція, яка проводиться з метою одержання прибутку від різниці валютних курсів у часі/термінах.

